

EDUSKUNNAN VASTAUS 70/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain ja Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi sairausvakuutuslain ja Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta (HE 63/2014 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta on antanut asiasta mietinnön (StVM 5/2014 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 9 luvun 8 §:n 2 momentti,

muutetaan 1 luvun 4 §:n 8 kohta, 7 luvun 1 § ja 3 §:n 1 momentti, 8 luvun 1 §:n 2 momentti, 5 §, 6 §:n 1 ja 3 momentti, 8 §:n 3 momentti ja 9 §:n 2 momentti, 9 luvun 1 §:n 2 ja 3 momentti, 8 §:n 4 ja 5 momentti, 10 §:n 3 momentti, 11 ja 12 §, 13 §:n 1 ja 3 momentti, 14 §:n otsikko ja 1 momentin johdantokappale sekä 2 momentti ja 17 §, 10 luvun 2 §:n 1 momentti ja 2 momentin 3 kohta sekä 3 §:n 1 ja 2 momentti, 11 luvun 3 §:n 2 momentti, 4 §:n otsikko ja 7 momentti, 6 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta sekä 8 ja 10 §, 12 luvun 2 §:n 1 ja 2 momentti, 4 §:n 1 momentti, 7 §:n 1 momentti ja 10 §, 13 luvun 8 §, 15 luvun 2 §:n 1 ja 2 momentti, 13 §:n 2 momentti ja 20 §:n 2 momentti, 16 luvun 1 §:n 3 momentti sekä 19 luvun 4 §:n otsikko ja 2—4 momentti, 5 §:n 1 momentin 6 kohta ja 6 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 4 §:n 8 kohta ja 11 luvun 10 § laissa 1364/2007, 7 luvun 1 § osaksi laissa 1142/2010, 8 luvun 6 §:n 1 momentti osaksi laeissa 1640/2009, 708/2010 ja 1247/2010, 6 §:n 3 momentti laissa 1247/2010, 8 §:n 3 momentti laissa 19/2012 ja 9 §:n 2 momentti laissa 936/2012, 9 luvun 11 § osaksi laeissa 1247/2010 ja 903/2012, 12 § osaksi laissa 912/2007 ja 17 § laissa 903/2012, 11 luvun 6 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta laissa 1246/2010, 13 luvun 8 § laissa 1334/2010, 15 luvun 13 §:n 2 momentti laissa 513/2010 sekä 19 luvun 5 §:n 1 momentin 6 kohta laissa 1203/2007, ja

lisätään lain 8 lukuun uusi 4 a §, 10 luvun 2 §:n 2 momenttiin uusi 4 kohta, 11 luvun 4 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 155/2005 ja 1246/2010, uusi 8 momentti sekä 11 lukuun uusi 6 a §, seuraavasti:

1 luku

Lain tarkoitus ja soveltamisala

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

8) *työeläkelaeilla* työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainittuja lakeja sekä kansanedustajan eläkkeestä ja sopeutumisrahasta annettua lakia (329/1967) ja valtioneuvoston jäsenen oikeudesta eläkkeeseen ja hänen jälkeensä suoritettavasta perhe-eläkkeestä annettua lakia (870/1977); ja

7 luku

Päivärahaetuuksien saamisen yleiset edellytykset

1 §

Oikeus päivärahaetuuteen työtulon perusteella

Vakuutetulla on oikeus sairauspäivärahaan työtulojen perusteella, jos hänen 11 luvun 3 §:ssä tarkoitettua vuosityötulonsa tai 11 luvun 4 §:ssä tarkoitettua arvioitua vuosityötulonsa ovat vähintään 1 264 euroa. Lisäksi vakuutetun on täytettävä 8 luvun 3 §:ssä säädetty työedellytykset.

Vanhempainpäivärahaan ja erityishoitoraahaan vakuutetulla on oikeus työtulojen perusteella edellyttäen, että hänen 11 luvun 3 §:ssä tarkoitettua vuosityötulonsa tai 11 luvun 4 §:ssä tarkoitettua arvioitua vuosityötulonsa oikeuttavat 3 §:ssä säädettyä vähimmäismääräistä päivärahaetuutta suurempaan etuuteen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua työtulon määrä tarkistetaan siten kuin 11 luvun 1 §:n 3 momentissa säädetään.

3 §

Oikeus vähimmäismääräiseen päivärahaetuuteen

Vakuutetun oikeus saada sairauspäiväraha vähimmäismääräisen päivärahaetuuden suuruisena alkaa 8 luvun 7 §:n 4 momentissa tarkoitettua omavastuun jälkeen, jos hänellä ei ole oikeutta sairauspäivärahaan työtulojen eikä päiväraha-oikeutta edeltävän etuuden perusteella taikka päiväraha jäisi vähimmäismääräistä päivärahaetuutta pienemmäksi.

8 luku

Sairauspäiväraha ja osasairauspäiväraha

1 §

Sairauspäiväraha

Mitä tässä laissa säädetään sairauspäivärahasta, koskee soveltuvin osin myös tartuntatautilain (583/1986) 27 §:n 1 momentissa ja ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä annetun lain (101/2001) 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua päivärahaa.

4 a §

Opiskelijan sairauspäiväraha

Sen estämättä, mitä 4 §:ssä säädetään, opiskelija voi sairauspäivärahakauden aikana opiskella vähäisessä määrässä.

5 §

Sairauspäivärahan maksamisen rajoitukset

Sairauspäivärahaa ei makseta vakuutetulle, joka on:

1) suorittamassa hänelle tuomittua vankeusrangaistusta vankeuslain (767/2005) 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettua vankilassa lukuun ottamatta sakon muuntorangaistusta; tai

2) varusmiespalveluksessa vakinaisessa väessä, varusmiespalvelusta vastaavassa vapaaehtoisessa asepalveluksessa, aseettomana, reserviläisenä tai varareserviin kuuluvana puolustusvoimien palveluksessa taikka siviilipalveluksessa.

6 §

Sairauspäivärahan estävät etuudet

Sairauspäivärahaan ei ole oikeutta vakuutetulla, joka saa:

1) Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista kuntoutusrahaa;

2) työeläkelakien mukaista kuntoutusrahaa, osakuntoutusrahaa tai kuntoutusavustuksena maksettavaa kuntoutusrahaa;

3) tapaturmavakuutuslain (608/1948), maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981), liikennevakuutuslain (279/1959), sotilasvammalain (404/1948) tai sotilastapaturmalain (1211/1990) kuntoutusta koskevien säännösten perusteella ansionmenetykskorvausta;

4) kansaneläkelain (568/2007) tai työeläkelakien mukaista vanhuuseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä taikka kansaneläkelain voimaannpanosta annetun lain (569/2007) 2 §:n, merimieseläkelain (1290/2006), työntekijän eläkelain 3 §:n 2 momentin 1 ja 3—7 kohdassa mainittujen lakien, työntekijän eläkelain voimaannpanolain (396/2006) 28 §:n, yrittäjän eläkelain voimaannpanosta annetun lain (1273/2006) 28 §:n, maatalousyrittäjän eläkelain voimaannpanosta annetun lain (1281/2006) 27 §:n tai valtion eläkelain voimaannpanosta annetun lain (1296/2006) 14 §:n mukaista työttömyyseläkettä;

5) työeläkelakien mukaista osa-aikaeläkettä;

6) takuueläkkeestä annetun lain (703/2010) 7 §:n 1 momentin 1 tai 5 kohdan tai 2 momentin 1 kohdan mukaista takuueläkettä;

7) kansanedustajan eläkkeestä ja sopeutumisrahaasta annetun lain mukaista sopeutumiseläkettä tai sopeutumisrahaa.

Edellä 1 momentin 4—7 kohdassa tarkoitettua eläkettä, kansaneläkelain 12 §:n 1 momentin nojalla myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä tai työeläkelakien mukaista täyttä työkyvyttömyyseläkettä saavalla 68 vuotta nuoremmalla vakuutetulla on kuitenkin oikeus sairauspäivärahaan, jos hän eläkkeelle siirtymisensä jälkeen on työssä ja tulee työkyvyttömäksi työhön, jota hän eläkkeellä ollessaan välittömästi ennen työkyvyttömyyden alkamista on tehnyt. Sairauspäivärahan määrä lasketaan tällöin eläkkeellä oloaikana ansaittujen työtulojen perusteella siten kuin 11 luvussa säädetään ottaen huomioon 12 luvun 2 §:n säännökset.

8 §

Sairauspäivärahan enimmäisaika

Enimmäisaikaa laskettaessa otetaan huomioon myös päivät, joilta sairauspäivärahaa ei ole maksettu 5 §:ssä säädettyjen maksamisrajoitusten tai 5 a §:ssä säädetyn maksamisen keskeytyksen vuoksi tai sen vuoksi, että:

1) vakuutetun työtulojen määrä on jäänyt alle 7 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetyn vähimmäismäärän;

2) vakuutettu ei ole täyttänyt 3 §:n mukaista työedellytystä;

3) vakuutetulla on oikeus työkyvyttömyyden vuoksi muun lain perusteella sairauspäivärahaa suurempaan ansionmenetykskorvaukseen;

4) vakuutetulle on suoritettu samalta ajalta vanhempainpäivärahaa; tai

5) hakemus sairauspäivärahan saamiseksi on myöhästynyt.

9 §

Sairauspäiväraha enimmäisajan jälkeen

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun työkyvyttömyysaikaan rinnastetaan aika, jolta vakuutettu on saanut Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuk-

sista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain tai työeläkelakien mukaista kuntoutusrahaa, osakuntoutusrahaa tai kuntousutusavustuksena maksettavaa kuntoutusrahaa taikka ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuslain, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain, liikennevakuutuslain tai sotilasvammalain kuntoutusta koskevien säännösten nojalla tai jona vakuutettu on ollut oikeutettu työttömyysturvalain mukaiseen etuuteen työttömyysturvalain 3 luvun 3 §:n 3 momentin nojalla. Sitä vastoin aikaa, jolta vakuutettu on saanut kansaneläkelain 12 §:n 1 momentissa tarkoitettua työkyvyttömyyseläkettä tai työeläkelakien mukaista täyttä työkyvyttömyyseläkettä, ei rinnasteta 1 momentissa tarkoitettuun työkykyisyyssikaan.

9 luku

Vanhempainpäivärahat

1 §

Oikeus vanhempainpäivärahaan

Isällä ja adoptioisällä on oikeus vanhempainrahaan ja isyyysrahaan, vaikka äidillä ei olisi vanhempainpäiväraha-oikeutta asumisedellytyksen puuttumisen vuoksi. Isän vanhempainrahakausi alkaa tällöin 75 arkipäivän kuluttua lapsen todellisesta syntymäpäivästä.

Vanhempainpäivärahaa koskevia säännöksiä sovelletaan isään ja adoptioisään, joka on avioliitossa lapsen äidin kanssa eikä asu välien rikoutumisen vuoksi hänestä erillään. Lisäksi vanhempainpäivärahaa koskevia säännöksiä sovelletaan vakuutettuun, joka avioliittoa solmimatta jatkuvasti elää lapsen äidin kanssa yhteisessä taloudessa avioliitonomaisissa olosuhteissa, ei kuitenkaan vakuutettuun, joka avioliittoa solmimatta jatkuvasti elää adoptiovanhemman kanssa yhteisessä taloudessa avioliitonomaisissa olosuhteissa.

8 §

Vanhempainraha

Vanhempainrahaan ei ole oikeutta, jos lapsi on otettu lastensuojelulain (417/2007) 9 luvun mukaisesti huostaan tai 8 luvun mukaisesti päätetty sijoittaa kiireellisesti perhehoitoon tai laitoshuoltoon taikka järjestää muulla tavoin hänen tarvitsemansa hoito ja huolto. Vanhempainrahaa maksetaan kuitenkin sellaiselle lapsen äidille tai isälle, joka huostaanotosta tai kiireellisestä sijoituksesta huolimatta osallistuu edelleen lapsen hoitoon.

Lapsen äiti ja isä voivat sopia vanhempainrahakauden jakamisesta siten, että vanhempainraha voidaan maksaa enintään kahdessa jaksossa kummallekin vanhemmalle.

10 §

Vanhempainrahakausi

Vanhempainrahakautta pidennetään 60 arkipäivällä kutakin yhtä useampaa lasta kohti, jos samalla kertaa syntyy useampia lapsia. Lapsen äiti tai isä voi pitää tässä momentissa tarkoitettun vanhempainrahakauden pidennyksen myös kokonaan tai osittain jo äitiys- tai vanhempainrahakauden aikana.

11 §

Adoptiovanhemman vanhempain- ja isyyysraha

Adoptiovanhemman vanhempainrahaan ja osittaiseen vanhempainrahaan on oikeus vakuutetulla, joka on ottanut hoitoonsa seitsemää vuotta nuoremman lapsen adoptiotarkoituksessa edellyttäen, että hän osallistuu lapsen hoitoon eikä ole ansiotyössä tai muussa omassa työssä lukuun ottamatta omassa kotitaloudessa suoritettavaa työtä. Oikeutta adoptiovanhemman vanhempainrahaan ei kuitenkaan ole vakuutetulla, joka on ottanut adoptiolapsekseen vuotta van-

hemman lapsen ja on avioliitossa tai avioliittoa solmimatta elää adoptiolapsen vanhemman tai adoptiovanhemman kanssa yhteisessä taloudessa.

Adoptiovanhemman vanhempainrahaan oikeutetulla adoptioisällä on oikeus isyysrahaan siten kuin 6 ja 7 §:ssä säädetään.

Adoptiovanhemman vanhempainrahan tai osittaisen vanhempainrahan edellytyksenä on, että adoptiovanhempi esittää lapsen hoitoon ottamisesta adoptioilaissa (22/2012) tarkoitetun adoptioneuvonnan tai kansainvälisen adoptiopalvelun antajan todistuksen. Kansainvälisessä adoptiossa adoptiovanhemman vanhempainrahan tai osittaisen vanhempainrahan edellytyksenä on, että adoptiovanhemmalle tai lapseksiottajalle on myönnetty adoptiolain 41 §:ssä tarkoitettu adoptiolautakunnan lupa.

12 §

Adoptiovanhemman vanhempainrahakausi

Adoptiolapsen hoidon johdosta adoptiovanhemmalle tai hänen aviopuolisolleen maksetaan vanhempainrahaa tai osittaista vanhempainrahaa ajalta, jonka lapsen hoito jatkuu, kunnes lapsen syntymästä on kulunut 234 arkipäivää. Vanhempainrahaa maksetaan kuitenkin aina vähintään 200 arkipäivää. Jos lapsi otetaan hoitoon myöhemmin kuin 54 arkipäivän kuluttua lapsen syntymästä, vanhempainrahaa maksetaan 200 arkipäivältä. Vanhempainrahakautta pidennetään siten kuin 10 §:n 3 momentissa säädetään, jos samalla kertaa on otettu hoidettavaksi useampia adoptiolapsia.

Jos adoptiovanhemman vanhempainrahakaudella alkaa oikeus uuteen äitiys- tai vanhempainrahaan taikka adoptiovanhemman vanhempainrahaan, edellisen vanhempainrahan maksaminen päättyy uuden äitiys- tai vanhempainrahakauden tai adoptiovanhemman vanhempainrahakauden alkaessa.

13 §

Äidin sairastuminen tai kuolema äitiys- tai vanhempainrahakaudella

Lapsen isällä on oikeus äitiysrahakaudella vanhempainrahaan, jos äiti on äitiysrahakauden aikana sairauden johdosta kykenemätön hoitamaan lastaan. Isän oikeus vanhempainrahaan alkaa aikaisintaan silloin, kun äidin sairaus jatkuu 8 luvun 7 §:n 1 momentissa säädetyn sairauspäivärahan omavastuun jälkeen. Vanhempainrahaa voidaan maksaa isälle äitiysrahakaudelta enintään niin monelta arkipäivältä kuin äitiysrahaa on jäänyt äidille maksamatta sellaisen sairauden vuoksi, jonka johdosta äiti on kykenemätön hoitamaan lastaan.

Mitä tässä pykälässä säädetään äidistä ja isästä, sovelletaan myös adoptioäitiin ja adoptioisään.

14 §

Lapsen kuoleman tai lapsen adoptiolapseksi luovuttamisen vaikutus vanhempainpäivärahaan

Jos lapsi syntyy kuolleena taikka jos lapsi tai adoptiolapsi kuolee:

Jos lapsi luovutetaan pois äitiysrahakauden aikana tarkoituksella antaa hänet adoptiolapseksi, äitiysrahaa maksetaan äitiysrahakauden loppuun. Jos luovutus tapahtuu isyys- tai vanhempainrahakauden taikka osittaisen vanhempainrahakauden aikana, oikeus vanhempainpäivärahaan päättyy luovuttamispäivää seuraavasta päivästä lukien.

17 §

Adoptio rekisteröidyssä parisuhteessa

Mitä edellä 11 ja 12 §:ssä tai muualla tässä luvussa säädetään adoptiovanhemman isyys- ja vanhempainrahasta, sovelletaan myös 16 §:ssä tarkoitetun rekisteröidyn parisuhteen osapuoleen, joka ottaa adoptiolapsekseen parisuhteen toisen osapuolen lapsen, joka ei ole vuotta van-

hempi. Vanhempainpäivärahopäivien määrää 7 ja 12 §:n mukaisesti laskettaessa huomioon otetaan saman lapsen hoidon vuoksi parisuhteen osapuolelle jo myönnettyt vanhempainpäivärahat, kuitenkin siten, että parisuhteen osapuolille maksettavien vanhempainpäivärahopäivien yhteismäärä on aina vähintään 200 arkipäivää. Jos parisuhteen toiselle osapuolelle on myönnetty äitiysrahaa, myönnetään vanhempainrahaa kuitenkin aina enintään 158 arkipäivää, jolloin adoptiovanhemman oikeus vanhempainrahaan alkaa äitiysrahan päättymisestä lukien.

10 luku

Erityishoitoraha

2 §

Erityishoitorahan maksamisen edellytykset

Erityishoitorahaa maksetaan vakuutetulle, joka on alle 16-vuotiaan lapsensa sairaanhoidon liittyvään, nopeasti kehittyvään tai vaativaan hoidolliseen vaiheeseen osallistumisen tai lapsensa kuntoutuksen vuoksi lyhytaikaisesti tai tilapäisesti estynyt tekemästä omaa tai toisen työtä ja jolla ei ole tältä ajalta työtuloja. Vähäinen työtulo ei kuitenkaan estä erityishoitorahan maksamista. Työtulona ei oteta huomioon omaishoidontukea eikä myöskään perhehoidosta maksettavaa hoitopalkkiota.

Erityishoitorahaan on oikeus vakuutetulla, joka osallistuu:

3) lakiin perustuvalle lapsensa sairauden tai vamman vuoksi järjestetylle sopeutumisvalmennus- tai kuntoutuskurssille tai muuhun niihin rinnastettavaan lakiin perustuvaan kuntoutustointintaan;

4) lapsensa vaikean sairauden tai vaikean vamman 1 kohdassa mainittuun hoitoon tai kuntoutukseen liittyvään, hoidollisin syin perusteltuun, kouluun tai päivähoitoon palaamisen ko-

keilujaksoon olemalla varalla, jos lasta hoitava lääkäri katsoo varallaolon tarpeelliseksi.

3 §

Erityishoitorahan maksaminen

Erityishoitorahaa maksetaan hoidollisen tasapainon saavuttamiseksi lasta kohden saman sairauden perusteella:

1) 2 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisessa hoitopaikassa annetun hoidon sekä kuntoutuskurssien ajalta yhteensä enintään 60 arkipäivältä;

2) kotihoidon ja varallaolon ajalta yhteensä enintään 60 arkipäivältä ja erityisestä hoidollisesta syystä lisäksi enintään 30 arkipäivältä.

Erityishoitorahaa maksetaan 1 momentin esittämättä pidemmältä ajalta painavien lääketieteellisten syiden perusteella, jos lapsen vaikeaan sairauteen liittyvän hoidon toteuttaminen tai sairauden odottamaton paheneminen edellyttää edelleen vanhemman jatkuvaa läsnäoloa taikka kouluopetukseen tai päivähoitoon palaamisen kokeiluvaiheessa varallaoloa.

11 luku

Päivärahaetuuksien määrä

3 §

Toimitettuun verotukseen perustuva työtulo

Jos vakuutetun oikeus työntekijän eläkelain 35 §:n mukaiseen osatyökyvyttömyyseläkkeeseen on alkanut sinä verovuonna, jolta työtulo on otettava 1 momentin mukaan etuuden perusteeksi, sairauspäiväraha määrätään edellisen verovuoden työtulojen perusteella edellyttäen, että ne ovat suuremmat kuin osatyökyvyttömyyseläkkeen alkamisvuoden mukaiset työtulot.

4 §

Vakuutetun esittämä työtulo ja vanhempainpäivärahan suuruus edeltävän vanhempainpäivärahan perusteena olleiden työtulojen mukaan

Edellä 6 momentissa tarkoitettua etuuden perusteena olevaa työtuloa tarkistetaan siinä suhteessa kuin vanhempainpäiväraha-oikeuden alkamisajankohdalle vahvistettu työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitettu palkkakerroin poikkeaa edelliselle kalenterivuodelle vahvistetusta palkkakertoimesta.

Sen estämättä mitä 1 momentissa säädetään, vakuutettu voi esittää 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua työtulon ajalta, jolloin hän ei ole ollut Suomessa vakuutettuna. Työtulon voi esittää aikaisemmin Suomessa vakuutettuna ollut henkilö, joka on ansainnut tulon työskennellessään toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai valtiossa, jossa sovelletaan Euroopan unionin lainsäädäntöä, ja joka on tullut uudelleen Suomessa vakuutetuksi. Jos ulkomailla ansaitut työtulot olisivat huomattavasti matalammat tai korkeammat kuin Suomessa vastaavassa työssä ansaittavat tulot, päivärahaetuuden perusteena käytettävät tulot voidaan arvioida vastaavasta työstä Suomessa ansaittavien työtulojen mukaan ottaen huomioon sellaisen henkilön tulot, joka työskentelee Suomessa vastaavissa tehtävissä ja jolla on vakuutettuun verrattava kokemus ja pätevyys. Päivärahaetus määräytyy vakuutetun esittämän työtulon perusteella soveltuvien osien siten kuin tässä pykälässä säädetään, jos vakuutetulla ei ole 3 §:ssä tarkoitettua verotuksessa todettua työtuloa eikä Suomessa ansaittua työkyvyttömyyden tai etuus-oikeuden alkamista edeltäneeltä ajalta esitettyä työtuloa.

6 §

Sairaus- ja vanhempainpäiväraha ja erityishoitoraha edeltävän etuuden perusteella

Jos vakuutettu on sairaus- tai vanhempainpäiväraha-oikeuden tai erityishoitoraha-oikeuden alkamista edeltävien neljän kuukauden aikana saa-

nut työttömyysturvalain mukaista työttömyysetuutta, hänelle maksettava sairaus- ja vanhempainpäiväraha tai erityishoitoraha on vähintään 86 prosenttia hänelle maksetun etuuden määrästä. Tällöin ei työttömyysetuuden määrää laskettaessa oteta huomioon:

4) työttömyysturvalain 6 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan määräytyvää korotettua ansiososaa siltä osin kuin sen määrä ylittää mainitun pykälän 1 momentin mukaan määräytyvän ansio-osan;

5) työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan määräytyvää peruspäivärahan korotusosaa eikä mainitun lain 7 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan määräytyvää työmarkkinatuen korotusosaa.

6 a §

Vanhempainpäivärahan määräytyminen eräissä tapauksessa

Jos vakuutetulla on oikeus vanhempainpäivärahaan samanaikaisesti 3, 4 ja 6 §:n perusteella, vanhempainpäiväraha määräytyy samasta lapsesta koko vanhempainpäivärahakauden ajan samalla perusteella, joka määritellään etuus-oikeuden alkamispäivän mukaan.

8 §

Ansio työssä ja omassa työssä olon vaikutus vanhempainpäivärahan määrään

Äitiys- ja vanhempainraha maksetaan äidille vähimmäismäärän suuruisena, jos äiti on samanaikaisesti ansio työssä tai omassa työssä lukuun ottamatta omassa kotitaloudessa suoritettavaa työtä tai opiskelee päätoimisesti ja saa opintotukilain mukaista opintorahaa. Vastaavasti menettellään isälle maksettavan vanhempainrahan osalta. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei kuitenkaan sovelleta osittaiseen vanhempainrahaan.

10 §

Eläkkeen vaikutus vanhempainpäivärahan määrään

Vanhempainpäiväraha maksetaan vähimmäismäärän suuruisena, jos vakuutettu saa vanhuuseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä, työttömyyseläkettä tai täyttä työkyvyttömyyseläkettä kansaneläkelain 12 §:n 1 momentin, työeläkelakien, liikennevakuutuslain, tapaturmavakuutuslain, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain, sotilastapaturmalain, opiskeluun liittyvissä työhön rinnastettavissa olosuhteissa syntyneen vamman tai sairauden korvaamisesta annetun lain (1318/2002) tai urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain (276/2009) perusteella.

12 luku

Päivärahaetuuden suhde muihin etuuksiin

2 §

Sairauspäivärahan suhde muihin työkyvyttömyyden perusteella maksettaviin lakisääteisiin etuuksiin

Tämän lain nojalla maksettavasta sairauspäivärahasta vähennetään seuraavat samalta ajalta ja saman työkyvyttömyyden vuoksi muun lain nojalla maksettavat etuudet:

1) kansaneläkelain 12 §:n mukainen työkyvyttömyyseläke lukuun ottamatta pykälän 4 momentin mukaista eläkettä;

2) työtapaturman ja ammattitaudin perusteella myönnettävä tapaturmavakuutuslain mukainen päiväraha, tapaturmaeläke ja elinkorko;

3) työtapaturman ja ammattitaudin perusteella myönnettävä maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukainen päiväraha ja tapaturmaeläke;

4) opiskeluun liittyvissä työhön rinnastettavissa olosuhteissa syntyneen vamman tai sairauden korvaamisesta annetun lain mukainen päiväraha ja tapaturmaeläke;

5) urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain mukainen tapaturmaeläke;

6) sotilastapaturmalain mukainen päiväraha ja tapaturmaeläke sekä sotilasvammalain mukainen elinkorko;

7) liikennevakuutuslain mukainen ansionmenetyskorvaus ja työkyvyttömyyseläke.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, voidaan sairauspäiväraha maksaa täysimääräisenä, jos 1 momentin 2—7 kohdassa mainitun muun lain mukaisen etuuden saaminen viivästyy vakuutetusta riippumattomasta syystä. Kansaneläkelaitoksella on oikeus periä mainitusta 1 momentin 2—7 kohdan mukaisesta muun lain mukaisesta etuudesta maksettua sairauspäivärahaa vastaava osuus etuuden maksajalta.

4 §

Sairauspäivärahan suhde työeläkelakien mukaiseen osatyökyvyttömyyseläkkeeseen

Ensisijaisuusajaa ei sovelleta työntekijän eläkelain 35 §:n tarkoittamaan osatyökyvyttömyyseläkkeeseen tai sitä vastaavaan muuhun kuin täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen.

7 §

Sairauspäiväraha ja rikoksella aiheutettu vahinko

Vakuutetulla on oikeus sairauspäivärahaan, vaikka työkyvyttömyys on aiheutettu rikoksella ja vakuutetulla on oikeus saada korvausta työkyvyttömyyden aiheuttamasta ansionmenetyksestä vahingonkorvauslain (412/1974) tai rikosvahinkolain (1204/2005) perusteella.

10 §

Ulkomainen etuus

Päivärahaetuutta myönnettäessä otetaan huomioon samaa etuutta tai muuta tämän lain mukaan huomioon otettavaa etuutta vastaava ulkomailta maksettava etuus. Etuuteen rinnastetaan

myös ulkomaiselta työnantajalta tai kansainväliseltä järjestöltä saatu etuutta vastaava palkka.

Sairauspäivärahaa myönnettäessä muusta valtiosta maksettava etuus otetaan huomioon 2 §:n mukaisesti, jos se rinnastetaan muihin työkyvyttömyyden perusteella maksettaviin lakisääteisiin etuuksiin.

13 luku

Työterveyshuoltoa koskevat korvaukset

8 §

Kunnan oikeus korvaukseen työterveyshuollosta

Terveyskeskusta ylläpitävällä kunnalla on oikeus saada Kansaneläkelaitokselta korvausta työterveyshuoltopalvelujen kustannuksista, jos palvelut on annettu yrittäjälle tai muulle omaa työtään tekeväälle terveydenhuoltolain 18 §:n 2 tai 3 momentin mukaisesti. Korvausta suoritetaan enintään se määrä, jonka Kansaneläkelaitos olisi velvollinen suorittamaan vastaavana korvauksena edellä tarkoitettulle yrittäjälle tai muulle omaa työtään tekeväälle.

15 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

2 §

Korvausten ja etuuksien hakeminen ja velvollisuus tietojen antamiseen

Korvausta tai etuutta on haettava kirjallisesti Kansaneläkelaitokselta. Päivärahaetuutta voi hakea myös vakuutetun työnantaja silloin, kun työnantajalla on oikeus saada päivärahaetus 7 luvun 4 §:n mukaisesti. Hakijan on annettava Kansaneläkelaitokselle etuuden tai korvauksen myöntämiseksi ja maksamiseksi tarvittavat tiedot.

Hakemus voidaan ratkaista käytettävissä olevien tietojen perusteella, vaikka hakija kieltäytyisi antamasta tarvittavia tietoja tai esittämästä selvitystä, joka häneltä voidaan kohtuudella vaatia tai jos vakuutettu kieltäytyy 13 §:n mukaisista tutkimuksista.

13 §

Tutkimuksiin määrääminen

Vakuutetulle korvataan tutkimuksissa käynnistä aiheutuneet matkakustannukset siten kuin 4 luvussa säädetään. Korvaamiseen ei kuitenkaan sovelleta 4 luvun 7 §:ssä säädettyä omavastuusuutta. Vakuutetulla on lisäksi oikeus saada tutkimukseen osallistumisen ajalta päivärahaa, yömatkarahaa sekä majoittumiskorvausta sen mukaan kuin Verohallinnon päätöksellä verovapaista matkakustannusten korvauksista määrätään. Jos vakuutettu on tarvinnut saattajan, saattajalle korvataan matkasta aiheutuneet kustannukset samojen perusteiden mukaan kuin vakuutetulle.

20 §

Ilmoitukset olosuhteiden muutoksista

Jos lapsen vanhempi luovuttaa pois lapsensa tarkoituksenaan antaa hänet adoptiolapseksi, on sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettun kunnan toimielimen tai adoptiolain 22 §:ssä tarkoitettun adoptiotoimiston maksutta ilmoitettava tästä Kansaneläkelaitokselle. Jos lapsi on otettu lastensuojelulain nojalla huostaan, päätetty sijoittaa kiireellisesti perhehoitoon tai laitoshuoltoon tai järjestää muulla tavoin hänen tarvitsemansa hoito ja huolto, eikä vanhempi osallistu lapsen hoitoon, on sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettun kunnan toimielimen maksutta ilmoitettava tästä Kansaneläkelaitokselle.

16 luku

Työpaikkakassat

1 §

Työpaikkakassa

— — — — —
Mitä edellä säädetään, sovelletaan vastaavasti vakuutuskassaan, jonka toimintapiiriin kuuluvat henkilöt ovat sellaisten työnantajien palveluksessa, jotka kuuluvat osakeyhtiölain (624/2006) 8 luvun 12 §:ssä tarkoitettuun samaan konserniin. Vaikka edellä tarkoitettu konserniedellytys ei täytyisi, suostumus työpaikkakassana toimimiseen voidaan antaa, jos työnantajilla on sellainen taloudellinen tai toiminnallinen yhteys keskenään, että järjestelyä voidaan pitää kassan hoitamisen ja kassassa vakuutettujen kannalta tarkoituksenmukaisena.
— — — — —

19 luku

Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

4 §

Tiedot hoitolaitoksilta, vankiloilta ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta

— — — — —
Vankilalla on velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tämän lain mukaisten etuuksien täytäntöönpanoa varten tiedot rangaistuksen alkamisesta ja päättymisestä.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla on velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tämän lain mukaisten etuuksien täytäntöönpanoa varten terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 24 a §:n 2 momentin 1 ja 3 kohdassa mainitut terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin merkityt tiedot sekä niissä ta-

pahtuneet muutokset lääkäreistä, hammaslääkäreistä, psykologeista, puhe-, toiminta- ja psykoterapeuteista sekä 1 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainituista muista terveydenhuollon ammattihenkilöistä.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada tässä pykälässä mainitut tiedot maksutta. Jos 3 momentissa tarkoitettut tiedot tarvitaan tiettyssä määrättyssä muodossa ja siitä aiheutuu Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle olennaisia lisäkustannuksia, kustannukset on kuitenkin korvattava.

5 §

Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa

Kansaneläkelaitoksella on oikeus antaa salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä:

— — — — —
6) julkisia terveyspalveluja antaville yksiköille rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain (1201/2013) 20 §:ssä tarkoitettujen kustannusten korvaamiseksi tiedot henkilön kuulumisesta toisen valtion sosiaaliturvajärjestelmän piiriin.
— — — — —

6 §

Tiedot ulosottoviranomaiselle

Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä asianomaisen viranomaisen pyynnöstä luovuttaa ulosottoa varten tiedot tämän lain mukaisten etuuksien määrästä, ei kuitenkaan niistä etuuksista, joita ei oteta huomioon ulosottokaaren (705/2007) 4 luvun 48 §:ssä tarkoitettua suojaosuutta laskettaessa. Lisäksi Kansaneläkelaitoksella on oikeus ilmoittaa tiedossaan olevat muut eläkkeitä ja muita sosiaalietuuksia maksavat laitokset.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 11 luvun 4 §:n 8 momenttia ei sovelleta sairauspäivärahaan, jos työkyvyttömyys on al-

kanut ennen tämän lain voimaantuloa, eikä vanhempainpäivärahaan, jos oikeus siihen on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa.

Jos työkyvyttömyys on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan 12 luvun 2 §:n 1 ja 2 momenttia sellaisina kuin ne olivat tämän lain voimaan tullessa.

Laki

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain (566/2005) 4 §:n 5 kohta, 13 §:n 1 momentti, 18 §:n 1 momentti, 21 §, 22 §:n 1 momentti, 34 §, 38 §:n 1 momentti ja 65 §,
 sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 5 kohta laissa 579/2007, 18 §:n 1 momentti osaksi laissa 1333/2010, 22 §:n 1 momentti laissa 711/2010, 34 § laissa 579/2007 ja 711/2010 sekä 38 §:n 1 momentti osaksi laissa 579/2007, seuraavasti:

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

5) *työeläkelaeilla* työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainittuja yksityisten ja julkisten alojen työeläkelakeja sekä kansanedustajan eläkkeestä ja sopeutumisrahasta annettua lakia (329/1967) ja valtioneuvoston jäsenen oikeudesta eläkkeeseen ja hänen jälkeensä suoritettavasta perhe-eläkkeestä annettua lakia (870/1977).

heuttamista kustannuksista jonkin seuraavan lain nojalla:

- 1) laki tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta (625/1991);
- 2) maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki (1026/1981);
- 3) laki liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta (626/1991);
- 4) sotilasvammalaki (404/1948);
- 5) sotilastapaturmalaki (1211/1990).

18 §

Kuntoutusraha lakisääteisen kuntoutuksen ajalta

Kuntoutusrahaan on oikeus, jos kuntoutus on tarpeellista kuntoutujan työelämässä pysymiseksi, työelämään palaamiseksi tai työelämään pääsemiseksi ja kuntoutusta annetaan seuraavan lain tai lainkohdan perusteella:

- 1) tämän lain 2 luku;
- 2) terveydenhuoltolain (1326/2010) 29 §;

13 §

Järjestämistä ja korvaamista koskevan rajoitus

Vakuutetulla ei ole oikeutta tämän luvun mukaan järjestettyyn kuntoutukseen tai korvaukseen siitä, jos hänellä on oikeus tarvitsemaansa kuntoutukseen tai korvaukseen kuntoutuksen ai-

3) työterveyshuoltolain (1383/2001) 12 tai 14 §;

4) vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) 8 §:n 1 momentti sopeutumisvalmennuksen osalta;

5) lastensuojelulaki (417/2007), kehitysvammaisten erityishuollosta annettu laki (519/1977) tai päihdehuoltolaki (41/1986) perhekuntoutuksen osalta.

— — — — —

21 §

Kuntoutusraha ulkomailla annetun kuntoutuksen ajalta

Kuntoutusrahaa voidaan myöntää myös ulkomailla annettavan kuntoutuksen ajalta. Kuntoutusrahan myöntäminen edellyttää, että ulkomailta annettava kuntoutus täyttää 16 §:ssä säädetty korvaamisen edellytykset tai kysymyksessä on 18 §:n 1 tai 4 momentissa mainittuun lakiin tai säännökseen perustuva kuntoutustoiminta tai sisällöltään sitä vastaava Raha-automaattiyhdistyksen rahoittama kuntoutuskurssi taikka 20 §:ssä tarkoitettuun henkilökohtaiseen opiskelu- ja kuntoutussuunnitelmaan perustuva opiskelu.

22 §

Estävät etuudet ja korvaukset

Kuntoutusrahaan ei ole oikeutta vakuutetulla, joka saa vanhuuseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä kansaneläkelain, työeläkelakien tai takuueläkettä takuueläkkeestä annetun lain (703/2010) 7 §:n 1 momentin 1 kohdan tai 2 momentin 1 kohdan nojalla taikka sopeutumiseläkettä tai sopeutumisrahaa kansanedustajan eläkkeestä ja sopeutumisrahasta annetun lain nojalla.

— — — — —

34 §

Eläkkeensaajan kuntoutusraha

Kuntoutusraha on päivää kohden kahdeskymmenesviidesosa kuukausittain maksettavien tässä pykälässä tarkoitettujen eläkkeiden yhteismäärän kymmenesosasta, jos kuntoutuja saa:

1) täyttä työkyvyttömyyseläkettä työeläkelakien perusteella taikka työttömyyseläkettä merimieseläkelain (1290/2006), työntekijän eläkelain 3 §:n 2 momentin 1 ja 3—7 kohdassa mainittujen työeläkelakien, työntekijän eläkelain voimaanpanolain (396/2006) 28 §:n, yrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain (1273/2006) 28 §:n, maatalousyrittäjän eläkelain voimaanpanosta annetun lain (1281/2006) 27 §:n tai valtion eläkelain voimaanpanosta annetun lain (1296/2006) 14 §:n perusteella;

2) työkyvyttömyyseläkettä kansaneläkelain (568/2007) 12 §:n perusteella lukuun ottamatta 4 momentin mukaista työkyvyttömyyseläkettä tai kansaneläkelain voimaanpanosta annetun lain (569/2007) 2 §:n perusteella työttömyyseläkettä;

3) takuueläkkeestä annetun lain mukaista takuueläkettä, jota myönnetään tässä pykälässä mainittujen eläkkeiden lisäksi.

38 §

Maksaminen ilman yhteensovitusta

Kuntoutusrahasta ei vähennetä seuraavia kuntoutujan saamia etuuksia:

1) osa-aikaeläke, työntekijän eläkelain 35 §:ssä tarkoitettu osatyökyvyttömyyseläke tai sitä vastaavaa muu kuin täysi työkyvyttömyyseläke, jos oikeus saada mainittua eläkettä on alkanut ennen sen kalenterivuoden alkua, jota koskevat työtulot ovat tämän lain 32 §:ssä tarkoitettun kuntoutusrahan määrittämisen perusteena;

2) työkyvyttömyyseläke kansaneläkelain 12 §:n 4 momentin nojalla ja sen lisäksi maksettava takuueläke;

3) sairausvakuutuslain 11 luvun 8 §:n mukaan määrätty vanhempainpäiväraha.

65 §

Tietojen antaminen ulosottoviranomaisille

Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä asianomaisen viranomaisen pyynnöstä luovuttaa ulosottoa varten tiedot

tämän lain mukaisten etuuksien ja korvausten määristä, ei kuitenkaan niistä etuuksista, joita ei oteta huomioon ulosottokaaren (705/2007) 4 luvun 48 §:ssä tarkoitettua suojaosuutta laskettaessa. Lisäksi Kansaneläkelaitoksella on oikeus ilmoittaa tiedossaan olevat muut kuntoutusetuuksia sekä eläkkeitä ja muita sosiaali-etuuksia maksavat laitokset.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

Helsingissä 17 päivänä kesäkuuta 2014